

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce

| Humanitní vědy

Všeobecné ošetřovatelství

Tematické okruhy z předmětů: Obecná psychologie, Vývojová psychologie, Zdravotnická psychologie 1–2, Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství, Základy zdravotnického práva a legislativy, Etika v ošetrovatelství.

1. Vznik a význam psychologie, aplikované psychologické vědy.

Klasifikace psychologických věd, postavení klinické psychologie v systému zdravotnických věd. Základní a aplikované psychologické vědy. Zdravotnická psychologie, klinická psychologie a jejich místo ve zdravotnictví.

2. Emoce a chování

Vysvětlení pojmů – prožívání, citový život člověka, vyšší city, pocity, nálady, afekty. Vliv výchovy v rodině na formování emocí jedince a jejich projevení jedincem.

3. Kognitivní psychické procesy.

Vyjmenujte základní kognitivní psychické procesy a vysvětlete je. Měření inteligence a jeho etika.

4. Vliv a význam života matky na utváření psychiky dítěte v prenatálním období.

Riziková matka, rizikový plod (základní charakteristika) – prosociální chování na straně dítěte a prosociální chování na straně matky

5. Prenatální, perinatální a postnatální období

Vysvětlení jednotlivých pojmů a časové ohraničení těchto období. Novorozenecké období – jeho časové ohraničení a jeho základní charakteristika.

6. Kojenecké období

Jeho časové ohraničení, charakteristika a důležité vývojové mezníky. Vývojové zvláštnosti kojeneckého věku.

7. Batolecí období

Jeho časové ohraničení, charakteristika a důležité vývojové mezníky. Vývojové zvláštnosti batolecího věku.

8. Předškolní věk

Jeho časové ohraničení, charakteristiky, psychopatologie předškolního věku. Morálka heteronomní a autonomní. Aspekty školní zralosti.

9. Školní věk

Jeho časové ohraničení, rozdělení na mladší a starší školní věk, psychologické charakteristiky školního věku. Prepubescence, pubescence, postpubescence. Psychopatologie ve školním věku.

10. Adolescence

Její časové ohraničení a charakteristiky, psychopatologie v adolescenci. Zralost biologická, psychologická, právní a sociální.

11. Dospělost

Její časové ohraničení, rozdělení a charakteristiky jednotlivých vývojových období dospělosti, psychopatologie v dospělosti.

12. Stáří

Jeho časové vymezení a charakteristiky, psychopatologie ve stáří. Gerontologie. Faktory ovlivňující způsob života ve stáří.

13. Psychologická problematika smrti a umírání

Stádia adaptace na nevléčitelnou nemoc podle Elisabeth Kübler-Rossové. Thanatologie. Eutanázie, argumenty ve prospěch a argumenty proti eutanázii. Problematika psychologického přístupu k pozůstalým.

14. Definice psychodiagnostiky a psychoterapie a jejich význam v medicíně.

Psychodiagnostika a její vymezení a význam v medicíně. Psychoterapie a její vymezení a význam v medicíně, dělení psychoterapie na individuální, skupinovou, rodinnou.

15. Psychologická problematika osobnosti

Její vznik a utváření, vlastnosti osobnosti. Důležité časové mezníky ve vývoji a utváření osobnosti dítěte.

16. Nemoc jako náročná životní situace (adaptace a maladaptace).

Vztahy nemocných a jejich důležitost (sociální opora v užším slova smyslu). Vztah matka a nemocné dítě. Vysvětlení pojmu adaptace a maladaptace.

17. Klasifikace duševních poruch

Jejich rozdělení dle MKN. Rozdíl mezi neurotickými poruchami a psychotickými poruchami. Mentální retardace vrozená nebo získaná (co to je oligofrenie) Demence a jejich klasifikace (demence u chorob klasifikovaných jinde, multiinfarktová demence). Onemocnění zaměnitelná s demencemi. Komunikace s lidmi, kteří trpí těmito onemocněními. Bezpečný kontakt s duševně nemocným člověkem. Mapování reality formou dotazování. Motivování lidí s psychotickým onemocněním ke spolupráci a převozu na psychiatrii.

18. Nemocný člověk ve zdravotnickém prostředí jeho adaptace a maladaptace

Reakce jedince na nemoc – premorbidní osobnost. Využití obranných mechanismů klientem/pacientem (základní obranné mechanismy). Práva nemocných. Podávání informací, terapeutické privilegium.

19. Nejčastější psychosomatická onemocnění

Vliv somatických onemocnění na psychiku. Úloha psychologie v medicínských oborech (obecně).

20. Význam psychologie v jednotlivých medicínských oborech (gastroenterologie, kardiologie, chirurgie)

Jaká úloha psychologie zde a jak psycholog může pomoci zde. Jak podávat informace klientovi/pacientovi, co mít na zřeteli, co je terapeutické privilegium. Etické aspekty komunikace v sociální a osobní rovině. Umění naslouchat – v čem spočívá.

21. Význam psychologie v jednotlivých medicínských oborech (neurologie, onkologie, gynekologie a porodnictví)

Jaká úloha psychologie zde a jak psycholog může pomoci zde. Jak podávat informace klientovi/pacientovi, co mít na zřeteli, co je terapeutické privilegium. Etické aspekty komunikace v sociální a osobní rovině. Umění naslouchat – v čem spočívá.

22. Psychologický přístup ke klientům/pacientům v intenzivní péči, komunikace s nimi

Komunikace její možnosti, ale i limity s klientem/pacientem s tracheostomií, saturace potřeby bezpečí. Jaká úloha psychologie zde a jak psycholog může pomoci zde. Jak podávat informace klientovi/pacientovi, co mít na zřeteli, co je terapeutické privilegium. Etické aspekty komunikace v sociální a osobní rovině. Umění naslouchat – v čem spočívá.

23. Význam komunikace v práci zdravotnického pracovníka

Verbální a neverbální komunikace. Oční kontakt mimika, gestikulace, optika, posturologie, proxemika. Paradigma neboli haló efekt. Hlavní zásady komunikace ve vztahu zdravotnický pracovník a klient/pacient.

24. Komunikace se suicidálním pacientem

Kdo je pacient se suicidálním rizikem a jak ho poznáme? Zásady komunikace s pacientem se suicidálním rizikem. Vyhodnocení suicidálního rizika, rizikové faktory, otázky mapující suicidální riziko, rozhodování v komunikaci, podmínky nedobrovolné hospitalizace, argumenty přesvědčující ke spolupráci, komunikace s příbuznými po dokonání suicidu, vhodné a nevhodné věty.

25. Komunikace s pozůstalými a komunikace při úmrtí

Co je akutní stresová reakce a kam bychom ji zařadili? Podoba akutní stresové reakce u pozůstalých, její podoby a projevy, navazování kontaktu s pozůstalými. Sdělování těžkých informací. Empatická a podpůrná komunikace. Vhodné a nevhodné věty při úmrtí klienta/pacienta.

26. Komunikace s dětskými pacienty

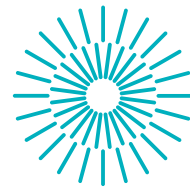
Zásady komunikace s dětmi dle věku, přizpůsobení se věku dítěte. Dětské prožívání, prožívání dítěte v nemoci. Reakce dětí na smrt, vnímání smrti dětmi dle jejich věku. Prvky komunikace snižující dětskou úzkost u dětských pacientů. Podpůrná komunikace s vyděšeným rodičem při zranění dítěte, vhodné a nevhodné věty.

27. Komunikace s lidmi se zdravotním postižením

Formy zdravotního postižení, možnost komplikace a nejčastější chyby při komunikaci s jedinci se zdravotním postižením, obecné zásady komunikace při zdravotním omezení jedince, zásady komunikace s lidmi s poruchou pohybu, s poruchou zraku, s poruchou sluchu, s mentální retardací, s autistickým onemocněním.

28. Konflikty, jejich řešení, asertivita a její techniky

Členění konfliktů, význam konfliktu. Alternativy řešení konfliktů. Prekonfliktotvorná situace. Prevence vzniku konfliktů. Asertivita jako cesta komunikace v životě člověka a prevence konfliktu – co je asertivita. Techniky asertivity: gramofonová deska, otevřené dveře, negativní aserce selektivní ignorování, přijatelný kompromis a jeho podmínky.

29. Interpersonální vztahy ve zdravotnictví

Význam interpersonálních vztahů ve zdravotnictví, management a struktura řízení ve zdravotnictví. Delegování pravomocí, organizace a řízení, psychohygienu ve zdravotnictví a její význam. Syndrom Burn out.

30. Maslowova pyramida potřeb

Co to je Maslowova pyramida potřeb? Co ji tvoří? Potřeby ve zdraví a v nemoci, uspokojování potřeb klienta/pacienta. Jak probíhá či neprobíhá uspokojování potřeb v nemoci a v nemocnici.

Doporučené zdroje

1. ANDRŠOVÁ, Alena. *Psychologie a komunikace pro záchranáře: v praxi*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4119-2.
2. BAŠTECKÁ, Bohumila a Jan MACH. *Klinická psychologie*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0617-0.
3. ČECHOVÁ, V. A. MELLANOVÁ a M. ROZSYPALOVÁ. *Speciální psychologie*. Brno: NCO NZO, 2014, ISBN 978-80-7013-559-4.
4. FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5046-0.
5. KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Psychologie zdraví*. 3. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-568-4.
6. LEVENSON, James L. *The American Psychiatric Publishing textbook of psychosomatic medicine: psychiatric care of the medically ill*. 2nd ed. Washington: American Psychiatric Publishing, 2011. ISBN 978-1-58562-379-2.
7. MELLANOVÁ, A., V. ČECHOVÁ a M. ROZSYPALOVÁ. *Speciální psychologie*. 5. vyd. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2014. ISBN 978-80-7013-559-4.
8. MUNZAROVÁ, Marta. *Zdravotnická etika od A do Z*. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1024-2.
9. NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. 2. vyd. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1679-9.
10. PTÁČEK, Radek a Petr BARTŮNĚK. *Etika a komunikace v medicíně*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3976-2.
11. ŘÍČAN, Pavel. *Cesta životem: vývojová psychologie*. 3. vyd. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0772-6.

12. SLAMĚNÍK, Ivan. *Emoce a interpersonální vztahy*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3311-1.
13. THOROVÁ, Kateřina. *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0714-6.
14. TOMOVÁ, Šárka a Jana KŘIVKOVÁ. *Komunikace s pacientem v intenzivní péči*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-271-0064-4.
15. VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 5. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0225-7.
16. ZACHAROVÁ, Eva a Jitka ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ. *Základy psychologie pro zdravotnické obory*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4062-1.
17. ZACHAROVÁ, Eva. *Komunikace v ošetrovatelské praxi*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-271-0156-6.